

دانشگاه خوارزمی
معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی

شیوه‌نامه‌ی اجرایی

دوره‌ی دکتری (Ph.D) دانشگاه خوارزمی

به شیوه‌ی آموزشی - پژوهشی

بر اساس ضوابط آیین‌نامه دوره تحصیلی دکتری تخصصی ابلاغ شماره ۲/۴۳۰۶۹ مورخ ۹۷/۳/۱

این شیوه‌نامه به صورت نهایی در جلسه ۹۷/۱۲/۱۳ شورای آموزشی دانشگاه تائید و در جلسه شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه مورخ به تصویب نهایی رسیده و لازم‌الاجرا است.

بهار ۱۳۹۸

فهرست

۲	مقدمه
۲	ماده ۱. تعاریف
۳	ماده ۲. تعریف دوره
۳	ماده ۳. شرایط پذیرش
۵	ماده ۴. مدت دوره
۶	ماده ۵. مراحل دوره
۸	ماده ۶. واحدهای دوره
۱۰	ماده ۷. ارزیابی جامع
۱۳	ماده ۸. دفاع از پروپوزال (طرح پیشنهادی رساله)
۱۴	ماده ۹. انجام رساله دکتری
۱۵	ماده ۱۰. انجام جلسه ی پیش دفاع رساله دکتری
۱۶	ماده ۱۱. ارزیابی رساله (دفاع از رساله)
۱۶	۱۱-۱. شرایط ارزیابی رساله
۱۷	۱۱-۲. کیفیت ارزیابی رساله
۱۹	ماده ۱۲. دانش آموختگی
۱۹	ماده ۱۳. محرومیت از تحصیل
۲۰	ماده ۱۴. سایر موارد
۲۲	ماده ۱۵. شرایط استاد راهنما و مشاور دوره دکتری
۲۴	ماده ۱۶. شرایط تدریس در مقطع دکتری

مقدمه

رشد پرشتاب علم و فناوری و تحولات عظیم اجتماعی و اقتصادی به خصوص اهداف برنامه‌های توسعه و سند چشم‌انداز بیست‌ساله جمهوری اسلامی ایران، شرایطی را برای دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی پدید آورده است که وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برای ایجاد تحول راهبردی در علم و فناوری و توجه بیشتر به پژوهش، تربیت نیروهای متعهد، متخصص و ماهر را از طریق تنوع در شیوه پذیرش دانشجو در دوره‌ی دکترا در صدر اولویت‌های کاری خود قرار داده است. برای نیل به اهداف پیش روی، آخرین آیین‌نامه آموزشی دوره دکترا، مورد تجدیدنظر قرار گرفت و درنهایت، پس از جمع‌آوری نظریه‌های کارشناسی و بررسی در جلسات مختلف کارگروه آموزشی، آیین‌نامه‌ی جدید دوره دکترا، به دو شیوه‌ی «آموزشی- پژوهشی» و «پژوهشی» تدوین شد. لازم به تأکید است که برگزاری هر یک از شیوه‌ها، صرفاً با مجوز شورای گسترش آموزش عالی مجاز خواهد بود؛ البته در شیوه پژوهش محور، طرح‌های پژوهشی، پس از تصویب در کمیته‌های تخصصی و تعیین کارفرمای مشخص و پیش‌بینی اعتبارات آن که باید از اعتبارات خارج از مؤسسه تأمین شده باشد، اجرا خواهد شد. جهت جلوگیری از ابهامات در برگزاری دوره دکتری و اختیاراتی که آیین‌نامه مصوب به دانشگاه‌ها داده است این شیوه‌نامه اجرایی تهیه شده و از تاریخ تصویب برای کلیه دانشکده‌های دانشگاه خوارزمی لازم‌الاجرا است. مفاد این شیوه‌نامه اجرایی نقض‌کننده مواد آیین‌نامه آموزشی مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برای دوره دکتری نخواهد بود.

ماده ۱. تعاریف

برای رعایت اختصار، تعاریف زیر در این شیوه‌نامه به کار می‌رود:

وزارت: منظور وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است.

دوره‌ی دکترا: منظور دوره‌ی دکترای تخصصی (Ph.D) است.

دانشگاه / مؤسسه: منظور «دانشگاه خوارزمی» است.

دانشکده: منظور هر یک از دانشکده‌های دانشگاه خوارزمی است که طبق مقررات، دانشجوی دوره دکتری می‌پذیرند.

دانشجو: منظور پذیرفته‌شدگان دوره‌ی دکتری است که مرحله گزینش را طی کرده و در دانشگاه خوارزمی ثبت‌نام نموده‌اند.

گروه: منظور کوچک‌ترین واحد سازمانی آموزشی یا پژوهشی دانشگاه است.

آیین‌نامه: منظور آیین‌نامه‌ی دوره‌ی دکتراست.

رساله: منظور فعالیت پژوهشی است که دانشجوی دکتری در زمینه رشته تحصیلی مربوط و تحت راهنمایی استاد (ان) راهنما و مشاور انجام می‌دهد.

استاد راهنما: یکی از اعضای هیئت‌علمی دارای مدرک دکتری تخصصی است که مسئولیت راهنمایی دانشجو را در طول دوره دکتری به عهده دارد.

استاد مشاور: یکی از اعضای هیئت‌علمی دارای مدرک دکتری تخصصی یا متخصصان حرفه‌ای است که مسئولیت مشاوره دانشجو را در انجام رساله به عهده‌دارند.

هیئت‌داوران: مجموعه متشکل از اعضای هیئت‌علمی یا متخصصان حرفه‌ای است که مسئولیت ارزیابی رساله دانشجو را بر عهده‌دارند.

متخصصان حرفه‌ای: صاحب‌نظران یا کارشناسان باتجربه غیر هیئت‌علمی در سایر بخش‌های جامعه که دارای مهارت و صلاحیت حرفه‌ای به تأیید مؤسسه هستند.

شورا: منظور شورای آموزشی و یا شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه است.

ماده ۲. تعریف دوره

دوره دکتری بالاترین دوره تحصیلی آموزش عالی است که به اعطای مدرک تحصیلی می‌انجامد و رسالت آن تربیت افرادی است که با نوآوری در زمینه‌های مختلف علوم و فناوری در رفع نیازهای کشور و گسترش مرزهای دانش مؤثر باشند. این دوره به دو شیوه‌ی «آموزشی- پژوهشی» و «پژوهشی» برگزار می‌شود.

تبصره ۱: این شیوه‌نامه برای اجرای شیوه‌ی «آموزشی- پژوهشی» است.

ماده ۳. شرایط پذیرش

برای ورود به دوره‌ی دکترا احراز شرایط زیر الزامی است:

الف) احراز شرایط عمومی ورود به آموزش عالی.

ب) داشتن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد یا دکترای حرفه‌ای از یکی از دانشگاه‌های داخل یا خارج از کشور که حسب مورد به تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی رسیده باشد.

پ) احراز صلاحیت علمی برای ورود به رشته موردنظر از طریق آزمون کتبی و مصاحبه.

۳-۱- آزمون دکترا

آزمون دکترا در دو مرحله انجام می‌شود:

الف) آزمون کتبی که توسط سازمان سنجش آموزش کشور برگزار می‌شود.

ب) مصاحبه علمی دانشگاه: نحوه آزمون در هر سال به نحو مقتضی و در زمان مناسب به اطلاع داوطلبان خواهد رسید. به منظور احراز صلاحیت علمی، کمیته مصاحبه از داوطلبان دارای کارنامه آزمون کتبی از طریق مصاحبه علمی (آزمون شفاهی) و بررسی دستاوردهای علمی-پژوهشی، ارزیابی به عمل خواهد آورد. اعضای کمیته‌ی مصاحبه‌کننده عبارتند از: (۱) مدیر گروه یا نماینده وی (۲) نماینده شورای دانشکده (بدون حق رأی) (۳) حداقل ۳ نفر از اعضای هیئت علمی واجد شرایط راهنمایی دانشجویان هر رشته-گرایش.

۳-۲. احراز توانایی در زبان خارجی

۳-۲-۱- دانشجویان دکتری در صورت قبولی نهایی در دانشگاه خوارزمی موظف به ارائه نمره زبان انگلیسی مورد تائید دانشگاه قبل از برگزاری آزمون جامع خود هستند. احراز توانایی دانشجو در به‌کارگیری زبان خارجی از طریق آزمون‌های مصوب شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه مطابق جدول ۱ صورت می‌پذیرد.

جدول ۱- آزمون‌های زبان مورد تائید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه

نوع آزمون	حدنصاب نمره قبولی
TOEFL IBT	۶۰
TOEFL PAPER	۴۵۰
TOLIMO	۵۰۰
IELTS	۵/۵
MSRT	۵۰
آزمون زبان دانشگاه خوارزمی kelt	۶۰
آزمون زبان دانشگاه تهران	۶۰
آزمون دانشگاه تربیت مدرس	۶۰

تبصره ۱: برای دانشجویان رشته زبان و ادبیات فارسی و زبان و ادبیات عرب کسب ۸۰ درصد حداقل امتیاز نمرات زبان خارجی جهت شرکت در آزمون ارزیابی جامع کفایت می‌کند.

تبصره ۲: رشته‌هایی که زبان عربی به عنوان زبان اصلی یادگیری متون آموزشی و فهم منابع درسی آن به شمار می‌رود (مانند رشته /گرایش‌های زبان و ادبیات عربی، رشته/گرایش‌های فقه و حقوق اسلامی، رشته/گرایش‌های علوم قران و حدیث، حکمت متعالیه می‌توانند بجای زبان انگلیسی در آزمون بسندگی زبان عربی شرکت نمایند موظف به ارائه نمره زبان عربی مورد تائید دانشگاه قبل از برگزاری آزمون جامع خود هستند.

نوع آزمون	حدنصاب نمره قبولی برای رشته	سایر رشته‌های مجاز در تبصره
آزمون اشتغال دانشگاه تهران	زبان و ادبیات عربی	۲
آزمون تنال دانشگاه الزهرا	۸۰	۷۰
	۷۵	۶۵

۳-۲-۲- دانشجویانی که جز از طریق آزمون تخصصی سازمان سنجش آموزش کشور پذیرفته می‌شوند (استعدادهای درخشان و راتبه‌های وزارت و...) و دانشجویان تبدیل راتبه خارج به داخل نیز در احراز توانایی به‌کارگیری زبان خارجی ملزم به رعایت مفاد «ماده ۳-۲-۱» قبل از درخواست مجوز ارزیابی جامع هستند.

۳-۲-۳- به استناد مصوبات وزارت علوم، کسب ۷۰ درصد امتیاز از ماده «۳-۲-۱» این شیوه‌نامه برای پذیرفته‌شدگان با «سه‌میهی اینارگران» بدون لحاظ نمودن تبصره ۱، موردقبول است.

۳-۲-۴- به استناد مصوبات وزارت علوم، کسب ۸۰ درصد امتیاز از ماده «(۳-۲-۱)» این شیوه‌نامه برای پذیرفته‌شدگان از سهمیه مربیان موردقبول است.

۳-۲-۵- دانشجویانی که در بدو ورود به دوره‌ی دکترا، حدنصاب نمره‌ی زبان خارجی را احراز نموده باشند، به شرط آن که بیش از دو سال از تاریخ آن نگذشته باشد، موردقبول است.

۳-۲-۶- احراز توانایی در زبان خارجی برای دانشجویان متقاضی استفاده از فرصت مطالعاتی تابع «شیوه‌نامه‌ی اجرایی فرصت تحقیقاتی کوتاه مدت در داخل و خارج از کشور» است که توسط سازمان امور دانشجویان وزارت اعلام می‌گردد.

ماده ۴. مدت دوره

مدت مجاز تحصیل در دوره دکتری در شیوه «آموزشی- پژوهشی» حداقل سه سال و حداکثر چهار سال است و در صورت ضرورت و به پیشنهاد استاد راهنما و تأیید گروه ذی ربط، می توان حداکثر تا دو نیمسال تحصیلی بدین مدت افزود. این افزایش مدت را دانشکده مربوطه باید حداکثر تا دو هفته قبل از شروع نیمسال مورد درخواست، به صورت سیستمی در سامانه آموزشی (سیستم گلستان) به تحصیلات تکمیلی دانشگاه اعلام نماید.

۴-۱- در صورتی که دانشجو در مدت مقرر دانش آموخته نشود دانشگاه اختیار دارد که مدت تحصیل را حداکثر تا دو نیمسال افزایش دهد. برای دانشجوی مشمول آموزش رایگان تحصیل در نیمسال اول کماکان رایگان اما در نیمسال دوم منوط به پرداخت شهریه ثابت در ابتدای هر نیمسال تحصیلی (مطابق سال ورود دانشجو به دانشگاه) است که طبق تعرفه هیئت‌امنا تعیین می‌شود.

تبصره ۱: برای دانشجویان ورودی قبل از سال ۹۵ حداکثر مدت مجاز ۴/۵ سال است و در صورت ضرورت بنا به پیشنهاد استاد راهنما و تأیید گروه آموزشی حداکثر یک نیمسال به مدت مجاز افزوده می‌شود.

۴-۲- اگر دانشجو علیرغم اضافه سنوات (دو ترم برای دانشجویان ورودی ۹۵ به بعد و یک ترم برای دانشجویان ورودی قبل از سال ۹۵)، بنا به عللی خارج از اختیار خود و یا بروز مشکلات غیرقابل پیش‌بینی موفق به اتمام تحصیل نشود، به پیشنهاد استاد راهنمای دانشجو و تأیید گروه تخصصی، معاون آموزشی دانشکده و مدیریت تحصیلات تکمیلی، کمیسیون بررسی موارد خاص برحسب مورد، وضعیت دانشجو را بررسی می‌کند و متناسب با فعالیت‌های کمی و کیفی و علمی دانشجو، درباره مدت و نحوه ادامه تحصیل یا اخراج او تصمیم‌گیری خواهد کرد. بدیهی است که ادامه تحصیل در این شرایط نیز منوط به پرداخت هزینه ثابت در ابتدای هر نیمسال تحصیلی است و دریافت هرگونه خدمات دانشجویی نیز مستلزم پرداخت هزینه‌ی مربوطه است.

۴-۳- برای استفاده از امتیاز بند «۳-۴» این ماده، دانشجو باید حداقل چهار هفته قبل از شروع نیمسال تحصیلی جدید، تقاضای خود را با ذکر دلایل مستند به استاد راهنما تسلیم نماید تا به تأیید شورای گروه و دانشکده برسد، بعد از تأیید دانشکده، دانشجو درخواست مذکور را حداکثر ظرف دو هفته برای طرح در کمیسیون موارد خاص از طریق سامانه سجاد به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال می‌کند.

ماده ۵. مراحل دوره

دوره دکتری به شیوه «آموزشی- پژوهشی» دارای دو مرحله به هم پیوسته آموزشی و پژوهشی زیر است.

۵-۱- مرحله‌ی آموزشی

مرحله آموزشی با پذیرفته شدن داوطلب آغاز می‌گردد و با قبولی در ارزیابی جامع پایان می‌یابد.

۵-۱-۱- کلاس درس دوره دکتری با حداقل ۳ دانشجو رسمیت می‌یابد. در موارد استثنایی برگزاری کلاس زیر حدنصاب، به پیشنهاد شورای آموزشی دانشکده و تأیید شورای آموزشی دانشگاه بلامانع است. از این رو گروه‌های آموزشی موظف به رعایت ظرفیت پذیرش دانشجو در هر سال تحصیلی هستند.

۵-۱-۲- گروه‌های آموزشی موظفاند برنامه دوره‌های تحصیلات تکمیلی را حداقل در دو روز برنامه‌ریزی نمایند. همچنین دروس ۳ و ۴ واحدی را حداقل در دو نوبت و در دو روز متفاوت در هفته ارائه نمایند.

۵-۱-۳- لازم است در ارائه دروس دوره دکتری، عناوین، سرفصل‌ها و مدرّسان، بر اساس آخرین برنامه درسی مصوب عمل شود. به‌کارگیری مدرّسان مدعو، منوط به ارسال دلایل توجیهی گروه و مستندات احراز شرایط مدرّس به معاون آموزشی دانشکده و اخذ مجوز از شورای دانشکده است.

۵-۱-۴- در صورت ارائه درس سمینار در دوره دکتری، دانشجویان باید یک سخنرانی از نتیجه مطالعات خود در این درس را در دانشکده مربوط با اعلام رسمی و نظارت گروه آموزشی ارائه دهند. موضوع سمینارها نیز باید در راستا و هماهنگی با موضوع رساله باشد.

۵-۲- مرحله ی پژوهشی

مرحله پژوهشی به‌صورت رسمی بعد از مرحله آموزشی، قبولی در ارزیابی جامع و دفاع از طرح پژوهشی رساله و تصویب آن آغاز می‌شود و با دفاع از رساله به پایان می‌رسد. این تعریف مشخص‌کننده ابعاد رسمی مرحله پژوهشی است.

ماده ۶. واحدهای دوره

مجموع واحدهای دوره دکتری ۳۶ واحد است که در شیوه‌ی «آموزشی- پژوهشی» ۱۲ تا ۱۸ واحد آموزشی و ۱۸ تا ۲۴ واحد پژوهشی (رساله) است. تعداد واحدهای آموزشی و پژوهشی بر اساس نظر گروه تخصصی و تصویب شورای آموزشی دانشکده‌ها تعیین می‌گردد.

۶-۱- واحدهای آموزشی به‌منظور تسلط بر مفاهیم نوین هر رشته و تقویت توان علمی دانشجو برای اجرای فعالیت‌های پژوهشی با نظر استاد راهنما و بر اساس برنامه درسی مصوّب هر رشته انتخاب می‌شود. در صورت نیاز به تعریف درس جدید، اقدامات لازم باید مطابق با مقررات مربوط از طریق گروه آموزشی انجام گیرد.

۶-۲- اخذ حداکثر ۶ واحد دروس اختیاری مرتبط با رساله‌ی دانشجو با پیشنهاد استاد راهنما و تأیید شورای گروه آموزشی و معاون آموزشی دانشکده بر اساس برنامه‌ی مصوب از سایر گروه‌های آموزشی دانشگاه بلامانع است.

۶-۳- با نظر استاد راهنما و تأیید گروه آموزشی دانشجو می‌تواند حداکثر ۶ واحد درسی را به‌صورت میهمان از دانشگاه‌های دولتی برگزارکننده دوره دکتری اخذ نماید. اخذ درس از دانشگاه دیگر به‌شرط عدم ارائه آن درس در دانشگاه خوارزمی میسر است.

۶-۴- در شرایط خاص و در صورت نیاز، به تشخیص استاد راهنما و تأیید کمیته گروه ذی‌ربط و شورای آموزشی دانشکده، دانشجویان رشته‌های غیر مرتبط موظفانند علاوه بر واحدهای آموزشی مصوب، حداکثر ۸ واحد از درس‌های دوره‌های تکمیلی را به‌عنوان درس‌های جبرانی با حداقل نمره «۱۴» بگذرانند. نمرات این واحدها در میانگین نمره‌های دانشجو محاسبه نمی‌گردد.

۶-۵- دروس جبرانی مذکور در بند «۴-۶» الزاماً باید از واحدهای دوره کارشناسی ارشد رشته مربوط و به‌شرط حضور دانشجو در کلاس‌های کارشناسی ارشد ارائه شود.

۶-۶- در صورتی که دروس جبرانی در دوره کارشناسی ارشد ارائه نشود، تشکیل کلاس‌های یادشده، تابع ضوابط تشکیل کلاس دوره‌ی دکتری خواهد بود.

۶-۷- گذراندن دروس جبرانی، مدت مجاز دوره آموزشی را افزایش نمی‌دهد.

۶-۸- دانشجویان شاغل به تحصیل در دانشگاه‌های خارج از کشور که از سوی وزارت و بر اساس قوانین و مقررات مربوط برای ادامه‌ی تحصیل به دانشگاه معرفی می‌شوند، پس از پذیرش در دانشگاه با نظر گروه آموزشی باید واحدهای درسی رشته مربوط را بگذرانند. این دسته از دانشجویان نیز تابع تمامی مواد و تبصره‌های این شیوه‌نامه خواهند بود.

۶-۹- دانشجو در مرحله آموزشی، موظف است در هر نیمسال حداقل ۶ و حداکثر ۱۰ واحد انتخاب نماید؛ مگر آن‌که واحدهای باقیمانده از ۶ واحد کمتر باشد. در صورت اخذ هم‌زمان درس‌های جبرانی، این تعداد تا سقف ۱۴ واحد قابل‌افزایش است.

۶-۱۰- حداقل نمره‌ی قبولی در هر درس ۱۴ از ۲۰ و میانگین قابل‌قبول نمره‌های دانشجو در همه درس‌ها ۱۶ از ۲۰ است.

۶-۱۱- در صورتی که معدل دانشجو برای دو ترم زیر ۱۶ باشد، محروم از تحصیل خواهد بود.

تبصره ۱: محاسبه میانگین کل نمرات دانشجو صرفاً بر اساس آخرین نمره‌ی قبولی وی انجام می‌شود.

تبصره ۲: دانشجوی مشمول آموزش رایگان، در صورت عدم کسب نمره قبولی در هر درس یا غیبت غیرموجه آن، موظف است برای انتخاب مجدد همان درس یا درس جایگزین، هزینه مربوط به آن را بر اساس شهریه مصوب هیات امناء مؤسسه پرداخت کند.

۱۲-۶- حداکثر طول دوره ی آموزشی ۳ نیمسال تحصیلی است. گروه های آموزشی موظف به ارائه کلیه دروس در طول نیمسال های مذکور و دانشجویان موظف به اخذ آن ها در همان نیمسال های تعیین شده اند.

۱۳-۶- در صورتی که معدل دانشجوی دکتری پس از گذراندن کلیه دروس کمتر از ۱۶ باشد، دانشجو مجاز است با نظر استاد راهنما و تأیید شورای گروه و با پرداخت شهریه (مطابق شهریه مصوب هیئت امنای دانشگاه بر اساس سال ورود)، فقط یکبار درس هایی را که دارای نمره کمتر از ۱۶ هستند یا درس هایی از میان دروس مصوب را علاوه بر سقف واحدهای دوره، برای جبران میانگین کل، حداکثر در یک نیمسال تحصیلی اخذ نموده و بگذراند تا معدل کل دانشجو بالای ۱۶ شود. در صورتی که پس از یک ترم اخذ دروس اضافه نیز معدل دانشجو بالاتر از ۱۶ نشد دانشجو از ادامه تحصیل محروم می شود و فقط گواهی نمرات اخذ شده را پس از تسویه حساب با دانشگاه دریافت خواهد کرد.

۱۴-۶- در صورتی که مجموع سنوات آموزشی دانشجو بیش از ۴ نیمسال تحصیلی شود، ثبت نام دانشجو در نیمسال بعدی منوط به تأیید استاد راهنما و شورای آموزشی دانشکده و ارسال مستندات مربوطه به مدیریت تحصیلات تکمیلی جهت طرح در شورای آموزشی دانشگاه است.

۱۵-۶- انتخاب واحد دانشجو در نیمسال دوم از سنوات تحصیلی و پس از آن، منوط به تعیین استاد راهنما و موضوع کلی رساله و تأیید مدیر گروه آموزشی است.

ماده ۷. ارزیابی جامع

هدف از ارزیابی جامع، احراز قابلیت های آموزشی و پژوهشی دانشجو است.

۱-۷- شرایط شرکت در ارزیابی جامع

دانشجو موظف است: الف) پس از گذراندن درس های دوره ی آموزشی و کسب میانگین کل ۱۶ از ۲۰؛ ب) احراز حدنصاب قبولی در آزمون زبان خارجی، مطابق «ماده ۳-۲-۱» این شیوه نامه؛ پ) بعد از اخذ مجوز از مدیر گروه و معاون آموزشی دانشکده، در ارزیابی جامع شرکت نماید.

تبصره ۱- حداکثر مدت مجاز مرحله ی آموزشی تا پایان کلیه ی مراحل ارزیابی جامع، ۵ نیمسال است.

تبصره ۲- ثبت نام در درس ارزیابی جامع در نیمسال مربوطه بر اساس تقویم آموزشی دانشگاه و در زمان مقرر، از وظایف دانشجو است. در صورتی که دانشجو در ارزیابی جامع ثبت نام نماید، اما پیش شرط های لازم برای اخذ مجوز را احراز نکرده باشد، یا به تشخیص و تأیید گروه و دانشکده، با رعایت مدت مجاز، مهلت بیشتری برای برگزاری ارزیابی جامع لازم باشد، نتیجه درس ارزیابی جامع در آن نیمسال در کارنامه ی دانشجو به صورت با تأخیر درج می شود.

۲-۷-۲- دستورالعمل برگزاری ارزیابی جامع

۱-۲-۷-۱- ارزیابی جامع به صورت آزمون های کتبی و شفاهی است. مدیر گروه آموزشی باید موضوع و زمان برگزاری آن را در آخرین نیمسال دوره ی آموزشی طی اعلامیه ای به اطلاع دانشجویان و طی نامه ای به آگاهی معاون آموزشی دانشکده برساند.

۲-۲-۷-۲- دانشجو موظف است حداقل یک ماه قبل از برگزاری ارزیابی جامع درخواست شرکت در ارزیابی جامع را در سامانه آموزشی (پیشخوان سیستم گلستان) جهت تأیید استاد راهنما، مدیر گروه و معاونت آموزشی دانشکده ارائه نماید.

۳-۲-۷-۳- دانشکده موظف است حداقل ۲ هفته قبل از برگزاری ارزیابی جامع، مجوز شرکت دانشجو در ارزیابی جامع را مطابق با ضوابط صادر نماید.

۴-۲-۷-۴- ارزیابی جامع در هر رشته/گرایش حداکثر دو بار در سال (اردیبهشت و آبان ماه) به پیشنهاد گروه آموزشی و پس از تصویب شورای دانشکده برگزار می شود.

۵-۲-۷-۵- در صورتی که دانشجو بدون عذر موجه از شرکت در ارزیابی جامع امتناع ورزد، یک نوبت از دو نوبت ارزیابی را از دست می دهد و تنها یک بار مجاز به شرکت در اولین ارزیابی جامع بعدی خواهد بود.

۳-۷-۳- آزمون کتبی ارزیابی جامع

۱-۳-۷-۱- دروس آزمون کتبی شامل دو یا سه درس اصلی به پیشنهاد استاد راهنما و تصویب گروه آموزشی است.

۲-۳-۷-۲- آزمون کتبی ۶۰ درصد نمره کل ارزیابی جامع را تشکیل می دهند و میانگین کل نمرات دانشجو، در مجموع آزمون های کتبی نباید کمتر از ۱۶ و نمره هیچ یک از درس ها کمتر از ۱۴ باشد.

تبصره ۱- در صورتی که دانشجو در درسی موفق به کسب نمره قبولی نشود اما میانگین نمرات دانشجو کمتر از ۱۶ نباشد، در آزمون بعدی همان درس را مجدداً در امتحان شرکت نماید.

۷-۳-۳- در صورتی که دانشجو آزمون کتبی را با موفقیت بگذراند مجاز به شرکت در آزمون شفاهی است.

۷-۴- آزمون شفاهی ارزیابی جامع

۷-۴-۱- آزمون شفاهی ۴۰ درصد نمره کل ارزیابی جامع را تشکیل می‌دهد و میانگین کل نمرات دانشجو، در مجموع آزمون‌های کتبی و شفاهی نباید از ۱۶ کمتر باشد.

۷-۴-۲- برگزاری و دبیری جلسه‌های آزمون شفاهی ارزیابی جامع بر عهده مدیر گروه زیر نظر معاون آموزشی دانشکده و با نظارت تحصیلات تکمیلی دانشگاه است و توسط کمیته‌ای مرکب از اعضای زیر انجام می‌گیرد:

(۱) استاد (ان) راهنما

(۲) دو یا سه عضو هیئت‌علمی دارای مدرک دکترا با سابقه سه سال تدریس یا تحقیق در دوره‌های تحصیلات تکمیلی و ترجیحاً دوره‌ی دکترا، با نظر گروه (رشته-گرایش) و تصویب شورای آموزشی دانشکده که حداقل یکی از سه عضو مذکور دانشیار یا استاد باشد.

(۳) یک عضو هیئت‌علمی دانشکده با معرفی معاون آموزشی دانشکده به‌عنوان نماینده تحصیلات تکمیلی که حداقل استادیار با درجه‌ی دکترا باشد.

۷-۴-۳- آزمون شفاهی شامل سؤالاتی در زمینه توان علمی، قدرت بیان و استدلال دانشجو و طرح تحقیق رساله دانشجو به تشخیص کمیته برگزاری ارزیابی جامع انجام می‌گیرد.

۷-۴-۴- چنانچه دانشجو در آزمون کتبی، حداقل نمره لازم را کسب نماید ولی در آزمون شفاهی موفق به کسب نمره قبولی نشود، در صورت تقاضای دانشجو و تأیید کمیته برگزاری، می‌تواند تا پایان همان ترم یکبار دیگر در ارزیابی جامع شفاهی شرکت نماید.

۷-۴-۵- امتیازدهی بخش شفاهی ارزیابی جامع به‌صورت رأی‌گیری مخفی انجام می‌پذیرد.

تبصره ۱: دانشجویانی که دارای مقاله یا مقالات با شرایط زیر باشند تا ۵۰ درصد نمره‌ی بخش شفاهی می‌تواند به‌صورت نمره مازاد به آن‌ها تعلق گیرد، ولی در صورتی که دانشجو از بخش شفاهی در مجموع، نمره‌ی بیش از ۸ کسب نماید، فقط ۸ نمره منظور می‌گردد.

الف) مقاله یا مقالات باید در مجلات علمی- پژوهشی مورد تأیید وزارت چاپ‌شده باشد و مقالات چاپ‌شده در مجلات خارجی باید دارای نمایه‌ی معتبر با ضریب تأثیر مثبت باشند.

ب) مقاله باید در راستای موضوع رساله باشد و درج نام «دانشگاه خوارزمی» الزامی است.

پ) تاریخ ارسال مقاله برای مجله و چاپ باید بعد از قبولی در دوره ی دکتری باشد.

ت) امتیاز مقاله توسط کمیته ی ارزیابی مشخص می شود.

۷-۵- نتیجه آزمون جامع

۷-۵-۱- حداقل نمره قبولی برای ارزیابی جامع ۱۶ است در غیر این صورت دانشجو مجاز است صرفاً یکبار دیگر در ارزیابی جامع شرکت کند و آن را با موفقیت بگذراند.

۷-۵-۲- چنانچه دانشجو در ارزیابی جامع مردود گردد، گروه موظف است در ارزیابی جامع بعدی از تمام مواد امتحانی (کتبی و شفاهی) از وی ارزیابی به عمل آورد.

۷-۵-۳- در صورتی که دانشجو بار اول در آزمون جامع مردود شود، صرفاً یکبار دیگر حق شرکت در آزمون جامع را دارد و در صورت مردود شدن مجدد، پرونده دانشجو برای تصمیم گیری در خصوص امکان شرکت مجدد در ارزیابی جامع پس از تأیید استاد راهنما و شورای آموزشی دانشکده به کمیسیون موارد خاص دانشگاه ارجاع می شود
تبصره ۱: در صورتی که دانشجو پس از تأیید کمیسیون موارد خاص دانشگاه نیز نتواند ارزیابی جامع را با موفقیت بگذراند، از ادامه ی تحصیل محروم خواهد شد.

تبصره ۲: حداکثر زمان اعلام نهایی نتیجه آزمون جامع بیست روز بعد از برگزاری آزمون کتبی خواهد بود.

ماده ۸. دفاع از پروپوزال (طرح پیشنهادی رساله)

طرح پیشنهادی رساله دکتری در شیوه ی آموزشی- پژوهشی باید در اولین نیمسال بعد از قبولی در ارزیابی جامع توسط دانشجو و زیر نظر استاد (ان) راهنما تهیه شود. حداکثر مهلت تصویب طرح پیشنهادی رساله دکتری با در نظر گرفتن عدم قبولی در آزمون جامع و یا عدم قبولی دروس دکتری، ترم پنجم است. در صورتی که دانشجو در انتهای ترم ۵ نیز نتواند از پیشنهاد رساله دکتری خود دفاع نماید، درخواست تمدید فرصت مجاز خود را به تأیید استاد راهنما رسانده تا پس از تأیید گروه آموزشی و دانشکده به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه جهت بررسی در شورای آموزشی دانشگاه ارسال شود.

۸-۱- دانشجو باید پس از ارائه طرح پیشنهادی رساله دکتری به استاد راهنما و تأیید آن توسط استاد راهنما، برگزاری جلسه دفاع از پروپوزال را در پیشخوان خدمت سیستم گلستان درخواست نماید ( ) تا پس از طرح موضوع در

جلسه گروه آموزشی و تصویب عنوان موضوع در این جلسه و سپس تائید داوران پیشنهادی آن در شورای آموزشی- پژوهشی دانشکده حداکثر پس از یک ماه از پروپوزال خود در کمیته‌ای مرکب از اعضای زیر دفاع نماید:

۱) استاد (ان) راهنما شرایط مطابق با پیوست و استاد (ان) مشاور

۲) داور داخلی: دو تن از اعضای هیئت‌علمی متخصص گروه و یا سایر گروه‌های آموزشی دانشگاه خوارزمی متخصص در زمینه موضوع تحقیق رساله دکتری به پیشنهاد استاد راهنما و تصویب گروه آموزشی که حداقل دارای مرتبه استادیاری بوده و سه سال سابقه تدریس یا تحقیق در دوره‌های تحصیلات تکمیلی و ترجیحاً دوره ی دکتری را داشته باشند. یک نفر از داوران داخلی به عنوان نماینده تحصیلات تکمیلی از طرف گروه آموزشی تعیین می‌گردد.

۳) نماینده تحصیلات تکمیلی (به پیشنهاد مدیر گروه) که حداقل دارای مرتبه استادیاری بوده و سه سال سابقه ی تدریس یا تحقیق در دوره‌های تحصیلات تکمیلی و ترجیحاً دوره ی دکتری داشته باشند.

۴) داور خارجی: یک نفر داور خارج از دانشگاه به پیشنهاد استاد راهنما و تصویب گروه آموزشی که حداقل دارای مرتبه دانشیاری بوده و سه سال سابقه تدریس یا تحقیق در دوره‌های تحصیلات تکمیلی و ترجیحاً دوره ی دکتری داشته و زمینه تحقیقاتی ایشان در زمینه موضوع تحقیق رساله دکتری باشد.

تبصره ۲: حداقل دو هفته قبل از برگزاری دفاع از طرح پیشنهادی رساله، دانشجو موظف به دریافت مجوز برگزاری دفاع از معاون آموزشی دانشکده است.

۸-۲- طرح پیشنهادی رساله دکتری پس از تصویب کمیته‌ی مربوطه و تأیید معاون آموزشی دانشکده رسمیت می‌یابد و قابل اجراست. از این‌رو، دانشجو پس از تصویب طرح پیشنهادی رساله تا زمانی که از رساله‌ی خود دفاع نکرده، موظف است بر اساس تقویم دانشگاهی در نیمسال‌های بعدی برای رساله، ثبت‌نام نماید. عدم ثبت‌نام دانشجو در سنوات مجاز تحصیلی به منزله‌ی انصراف از تحصیل است و بازگشت به تحصیل دانشجو منوط به صدور مجوز توسط تحصیلات تکمیلی دانشگاه است. در صورت ارجاع بازگشت به تحصیل به کمیسیون موارد خاص دانشگاه، دانشجو ملزم به پرداخت شهریه‌ی ثابت نوبت دوم همان نیمسال در همان سال است.

۸-۳- معاون آموزشی دانشکده موظف است یک نسخه از صورت‌جلسات دفاع از پروپوزال را در بایگانی پرونده الکترونیکی سیستم گلستان بارگذاری نماید.

ماده ۹. انجام رساله دکتری

۹-۱- دانشجوی موظف است پس از تأیید طرح پیشنهادی رساله دکتری بلافاصله نسبت به انجام رساله اقدام نماید و گزارش‌های شش‌ماهه انجام رساله را مطابق فرم مربوطه تحویل استاد راهنما داده و جلسه پیشرفت کار شش‌ماهه را با حضور استاد راهنما و یکی از اساتید ممتحن داخلی حاضر در جلسه دفاع از پروپوزال برگزار نماید. نمره گزارش پیشرفت کار در ارزیابی جلسه دفاع نهایی رساله دانشجوی تأثیر داده خواهد شد.

تبصره: ارائه حداقل دو نوبت گزارش جهت دفاع نهایی از رساله الزامی است.

۹-۲- دانشجوی مجاز است در زمان تدوین رساله دکتری و برای ادامه فعالیت‌های پژوهشی خود طبق آیین‌نامه مصوب وزارت در مدت مجاز تحصیلی با عنوان فرصت تحقیقاتی به یکی از مؤسسه‌های آموزش عالی داخلی یا خارجی سفر کند.

تبصره ۱- حسب مصوبه هیات امنای دانشگاه، در صورتی که فرصت مطالعاتی خارج از کشور در دانشگاه‌های با رتبه بین‌المللی زیر ۴۰۰ انجام شود یک‌ترم به سنوات مجاز دانشجوی اضافه می‌شود.

۹-۳- ثبت‌نام دانشجویی که در فرصت مطالعاتی به سر می‌برد، پس از ارائه گزارش پیشرفت تحصیلی صورت می‌گیرد. مجوز کتبی ثبت‌نام را معاون آموزشی دانشکده پس از دریافت گزارش پیشرفت تحصیلی دانشجوی صادر می‌کند و نظارت بر اجرای ثبت‌نام بر عهده‌ی گروه مربوطه است. هم‌چنین دانشکده موظف است رونوشت مجوز را به انضمام مستندات برای تأیید یا رد، به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال نماید.

ماده ۱۰. انجام جلسه ی پیش دفاع رساله دکتری

دانشجویی که حداقل دستاوردهای پژوهشی مصوب شورای آموزشی - پژوهشی دانشکده مربوطه را برای دفاع از رساله دکتری داشته باشد، درخواست برگزاری جلسه پیش دفاع از رساله دکتری را به استاد راهنما ارائه داده و پس از تأیید استاد راهنما مستندات مربوطه را در اختیار مدیر گروه قرار می‌دهد.

تبصره ۱: دانشکده‌ها موظف‌اند حداقل دستاورد پژوهشی برای کفایت رساله دکتری را به اطلاع دانشجویان برسانند.

۱۰-۱- مدیر گروه دستاوردهای پژوهشی رساله‌ی دانشجوی را به صورت کتبی به معاون آموزشی دانشکده ارائه می‌نماید. پس از بررسی و تأیید معاون پژوهشی، نتیجه از سوی معاون آموزشی دانشکده به مدیر گروه اعلام می‌شود. با دریافت این تأیید و انجام موفق پیش دفاع، دانشجوی می‌تواند درخواست مجوز برای دفاع از رساله را ارائه نماید.

۱۰-۲- دانشجوی در جلسه پیش دفاع از رساله‌ی خود در جلسه‌ای با حضور استاد راهنما و مشاوران و دو داور داخلی، دفاع خواهد نمود. رساله‌ی دانشجوی پس از اصلاحات احتمالی و تأیید استاد راهنما آماده‌ی دفاع نهایی خواهد شد. استاد راهنما باید صورت‌جلسه‌ی پیش دفاع مذکور را برای صدور مجوز دفاع نهایی به مدیر گروه ارائه نماید. **تبصره ۱:** حداکثر مهلت درخواست دفاع نهایی شش ماه و حداقل ۳۰ روز پس از جلسه پیش دفاع است.

ماده ۱۱. ارزیابی رساله (دفاع از رساله)

۱۱-۱- شرایط ارزیابی رساله

دانشجو پس از تدوین رساله و حداکثر ۶ ماه پس از پیش دفاع از رساله دکتری و تأیید استاد راهنما و به شرط کفایت دستاوردهای علمی رساله موظف است در حضور هیئت‌داوران از آن دفاع کند.

۱۱-۱-۱- احراز کفایت دستاوردهای علمی رساله، مطابق با اهداف طرح پژوهشی و متناسب با موضوع رساله، قبل از دفاع از طریق چاپ کاغذی یا الکترونیکی یا اخذ پذیرش نهایی با مشخص بودن شماره مجله و تاریخ چاپ، متناسب با حداقل دستاوردهای پژوهشی مصوب شورای آموزشی- پژوهشی هر دانشکده با تأیید معاون پژوهشی دانشکده صورت می‌گیرد.

تبصره ۱: وابستگی سازمانی دانشجوی در مقاله مستخرج از رساله دکتری باید منحصراً بانام «دانشگاه خوارزمی» چاپ شود. نویسنده مسئول مقاله باید استاد راهنما دانشجوی بوده و آدرس ایمیل دانشگاهی (XXXXXX@khu.ac.ir) در مقاله ذکر شده باشد. در غیر این صورت، آن مقاله برای دفاع از رساله پذیرفته نمی‌شود. اسامی اساتید راهنما، جز نویسندگان مقاله باید درج شود.

۱۱-۱-۲- درخواست صدور مجوز دفاع از رساله توسط دانشجوی پس از تأیید استاد راهنما، باید ۲۰ روز قبل از تاریخ دفاع صورت پذیرد و بعد از تأیید گروه و معاون آموزشی دانشکده، حداقل ۱۰ روز قبل از تاریخ دفاع به معاون آموزشی دانشکده رسیده باشد. ضمناً رساله حداقل ۱۰ روز قبل از دفاع باید در اختیار هیئت‌داوران قرار گیرد.

۱۱-۱-۳- معاون آموزشی دانشکده بعد از احراز کفایت دستاوردهای علمی و تأیید کتبی داور خارجی و یک داور داخلی مبنی بر قابل قبول بودن رساله مجوز دفاع از رساله را صادر می‌کند.

۱۱-۱-۴- جلسه‌ی دفاع با حضور استاد (ان) راهنما و مشاوران، هیئت‌داوران و نماینده‌ی تحصیلات تکمیلی دانشگاه رسمیت می‌یابد.

۱۱-۱-۵- ریاست جلسه ی دفاع، نظارت بر حسن اجرا، رعایت ماده های این شیوه نامه و مصوبات شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه در رابطه با دفاع بر عهده ی نماینده ی تحصیلات تکمیلی دانشگاه بدون حق رأی است.

۱۱-۱-۶- ترکیب هیئت داوران به شرح زیر است:

الف) استاد (ان) راهنما.

ب) استاد (ان) مشاور.

پ) دو عضو هیئت علمی با حداقل مرتبه استادیاری و بالاتر با حداقل سه سال سابقه ی تدریس یا تحقیق در دوره های تحصیلات تکمیلی و ترجیحاً دوره ی دکترا که از داخل گروه آموزشی به پیشنهاد استاد راهنما و تأیید گروه و شورای آموزشی دانشکده به عنوان داوران داخلی.

ت) دو داور از خارج گروه آموزشی. از دو داور خارجی یک داور می تواند خارج از گروه آموزشی دانشگاه باشد ولی باید حتماً یک داور از خارج دانشگاه در رشته-گرایش مورد نظر با مرتبه ی دانشیاری و بالاتر و متخصص در زمینه ی رساله به پیشنهاد استاد راهنما و تأیید گروه و معاون آموزشی انتخاب گردد.

تبصره ۱: داور خارجی خارج از گروه آموزشی می تواند از متخصصان حرفه ای انتخاب شود.

ث- تعیین نماینده تحصیلات تکمیلی توسط معاون آموزشی دانشکده خواهد بود.

۱۱-۱-۷- دانشجو موظف است در این جلسه گزارشی از رساله ی خود را ارائه و از آن دفاع کند.

۱۱-۱-۸- حداقل زمان لازم بین تصویب طرح پژوهشی رساله در دانشکده و دفاع از رساله، دو ترم (نه ماه) است با شرط اینکه از حداقل دوره تحصیل کمتر نشود.

۱۱-۲- کیفیت ارزیابی رساله

ارزیابی رساله بر اساس کیفیت علمی و پژوهشی، میزان نوآوری، چگونگی دفاع از یافته های پژوهشی و نحوه ی نگارش انجام می شود. ضمناً در نگارش الزاماً دستورالعمل مصوب شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه که پیوست این شیوه نامه اجرایی است می بایست رعایت گردد.

۱۱-۲-۱- رساله کلیه رشته های تحصیلی (به استثنای زبان های خارجی و مشابه آنها) باید به **زبان فارسی** نگارش و دفاع شود.

تبصره ۱: نگارش و دفاع از رساله رشته‌های زبان‌های خارجی، مانند زبان و ادبیات انگلیسی، زبان و ادبیات عربی حسب نظر استاد راهنما و گروه آموزشی می‌تواند به همان زبان رشته‌ی تحصیلی باشد.

تبصره ۲: دانشجویان خارجی مجاز به نگارش رساله به زبان انگلیسی هستند و نگارش چکیده‌ی مبسوط (گسترده) به فارسی، الزامی است.

۱۱-۲-۲- در پایان جلسه دفاع، اعضای هیئت‌داوران، ارزیابی رساله‌ی دانشجو را بر اساس «سطوح ارزیابی رساله» تعیین می‌نمایند. ملاک تصمیم‌گیری در خصوص قبولی رساله، رأی موافق حداقل سه عضو از اعضای هیئت‌داوران مطابق بند ۱۱-۲-۳ است. «سطوح ارزیابی رساله» عبارت‌اند از: الف) قبول: ۱. عالی ۲. خیلی خوب ۳. خوب؛ ب) غیرقابل قبول.

مطابق ماده ۲۰ آیین‌نامه ۹۵ نمره رساله در میانگین کل محاسبه نمی‌شود و ارزشیابی آن به شرح زیر انجام می‌شود.

۱) عالی (از ۱۹ تا ۲۰)

۲) خیلی خوب (۱۸ تا ۱۸/۹۹)

۳) قبول با درجه خوب (۱۶ تا ۱۷/۹۹)

۴) مردود (کمتر از ۱۶)

معاون آموزشی دانشکده سطح ارزیابی را ثبت و تأیید می‌نماید و این نتیجه در کارنامه‌ی دانشجو درج می‌گردد.

۱۱-۲-۳- نحوه‌ی محاسبه‌ی آرای هیئت‌داوران: ۱) استاد یا استادان راهنمای مشترک و مشاور مجموعاً یک رأی؛ ۲) هرکدام از داوران یک رأی مستقل. مجموعاً پنج رأی.

۱۱-۲-۴- چنانچه ارزشیابی رساله مردود اعلام شود با تأیید هیئت‌داوران حداکثر یک نیمسال در سقف مدت مجاز تحصیل به دانشجو اجازه داده می‌شود تا دوباره در جلسه دفاع شرکت و از رساله خود دفاع کند.

تبصره ۱: برای دانشجویان قبل از ورودی ۹۵، چنانچه رساله‌ی دانشجو «غیرقابل قبول» ارزیابی شود، بنا به تشخیص هیئت‌داوران، دانشجو مجاز است طی حداکثر شش ماه به شرط این‌که از حداکثر مدت مجاز تحصیل بیشتر نشود، اصلاحات لازم را در رساله به عمل آورد و صرفاً برای یک‌بار دیگر از آن دفاع کند.

۱۱-۲-۵- تشخیص هیئت‌داوران مبنی بر قبول رساله با هر یک از سطوح سه‌گانه‌ی عالی، خیلی خوب و خوب مذکور در بند «۱۱-۲-۳» ماده‌ی «۱۱-۲»، به مفهوم نادیده گرفتن اصلاحات احتمالی لازم در رساله نخواهد بود بلکه بدین مفهوم است که پس از انجام اصلاحات موردنظر هیئت‌داوران، نیازی به دفاع مجدد از رساله نیست. در

این صورت، دانشجو باید حداکثر ظرف مدت یک ماه پس از دفاع، رساله‌ی اصلاح شده را با تأیید مجدد استاد راهنما، یکی از داوران به انتخاب هیئت داوران و نماینده‌ی تحصیلات تکمیلی دانشگاه به گروه تحویل دهد.

۱۱-۲-۷- دانشجو موظف است حداکثر شش ماه پس از دفاع و انجام اصلاحات جهت تسویه حساب مراجعه نماید در غیر این صورت به ازای هرماه تأخیر مبلغی مطابق با مصوبه هیات امنای دانشگاه واریز نماید.

ماده ۱۲. دانش آموختگی

دانشجو پس از گذراندن واحدهای درسی و کسب درجه‌ی حداقل «قبول» از رساله‌ی خود، دانش آموخته‌ی دوره‌ی دکترا شناخته می‌شود و به دریافت درجه‌ی دکترای تخصصی نائل می‌گردد.
تبصره: مدرک دوره‌ی دکترا با ذکر شیوه‌ی آموزشی-پژوهشی و نوع پذیرش صادر می‌شود.

ماده ۱۳. محرومیت از تحصیل

در موارد زیر دانشجو از ادامه‌ی تحصیل محروم خواهد شد:

- ۱) دانشجو در هریک از نیمسال‌های تحصیلی بدون عذر موجه ثبت نام نکند.
  - ۲) میانگین کل نمره‌های درسی که دانشجو گذرانده پس از فرصت یک‌ترم اضافه جهت ترمیم معدل کمتر از ۱۶ باشد.
  - ۳) دفاع از طرح پژوهشی یا رساله‌ی دکترا در مهلت مقرر انجام نگیرد.
  - ۴) صلاحیت علمی دانشجو برای استمرار فعالیت پژوهشی پس از دو ارزیابی جامع احراز نشود.
  - ۵) ارزیابی پیشرفت فعالیت‌های پژوهشی رساله‌ی دکترا دو بار نامطلوب تشخیص داده شود.
  - ۶) رساله‌ی دانشجو با رعایت «بند ۱۱-۲-۵» ماده‌ی «۱۱-۲» این شیوه‌نامه، «غیرقابل قبول» ارزیابی شود.
  - ۷) مدت مجاز تحصیل با رعایت «ماده‌ی ۳» این شیوه‌نامه به پایان برسد.
- ۱۳-۱- در صورت محروم شدن یا انصراف دانشجو از ادامه‌ی تحصیل در دوره‌ی دکترا، دانشگاه مجاز است با رعایت ضوابط و مقررات مربوط، صرفاً گواهی ریزنمرات درس‌های اخذ شده را بر اساس کارنامه‌ی تحصیلی دانشجو صادر کند و در اختیار وی قرار دهد.

۱۳-۲- دانشجوی انصرافی یا اخراجی موظف است به کلیه تعهداتی که سپرده، عمل کند. در هر حال، صدور گواهی ریزنمرات مندرج در بند «۱-۱۳» منوط به تسویه حساب دانشجو با دانشگاه است.

ماده ۱۴. سایر موارد

۱۴-۱- **تحصیل به صورت تمام وقت:** تحصیل دانشجو در دوره ی دکترا به صورت تمام وقت بوده و دانشجو موظف است در زمان هایی که گروه تعیین می کند در دانشگاه حضور یابد و برنامه های آموزشی و پژوهشی خود را انجام دهد. تحصیل دانشجویانی که رابطه ی استخدامی (رسمی یا پیمانی) با ارگان های دولتی یا غیردولتی دارند، منوط به اخذ مرخصی یا مأموریت تحصیلی در تمام طول دوره ی تحصیل است. همچنین تحصیل هم زمان دانشجوی این دوره در همان دوره یا سایر دوره های تحصیلی اعم از دولتی و غیردولتی ممنوع است.

۱۴-۲- **حضور و غیاب دانشجو:** چنانچه دانشجو در طول نیمسال تحصیلی، در یک درس بیش از سه شانزدهم از کلاس های یک درس یا در جلسه امتحان پایان نیمسال آن درس غیبت کند این غیبت غیرموجه تلقی شده و آن درس حذف می شود. در این صورت رعایت حداقل شش واحد در طول نیمسال برای دانشجو الزامی نیست ولی نیمسال مذکور به عنوان یک نیمسال کامل جزو مدت مجاز دوره تحصیلی وی محسوب می شود.

تبصره ۱- برای دانشجویان ورودی قبل از سال ۹۵ غیبت دانشجو در هر درس نباید از سه شانزدهم مجموع ساعت های آن درس تجاوز کند. در غیر این صورت، نمره ی دانشجو در آن درس، صفر محسوب می شود.

۱۴-۳- **ثبت نام، مرخصی تحصیلی و اتمام سنوات تحصیلی:** دانشجو باید تا زمان دانش آموختگی در هر نیمسال ثبت نام کند. عدم ثبت نام دانشجو در موعد مقرر در هر نیمسال تحصیلی به منزله ی انصراف از تحصیل خواهد بود. ثبت نام در هر نیمسال با تأیید سیستم آموزشی دانشگاه و در شرایط خاص با تحویل برگه ی ثبت نام مورد تأیید گروه به اداره ی آموزش دانشکده، اعتبار می یابد. ضمناً ثبت نام در هر ترم بعد از مهلت قانونی صرفاً با پرداخت جریمه (بر اساس مصوبه هیات امناء) میسر است.

۱۴-۳-۱- دانشجو پس از موفقیت در ارزیابی جامع و تا زمانی که از رساله ی خود دفاع نکرده، موظف به انتخاب واحد رساله در هر نیمسال تحصیلی است.

۱۴-۳-۲- در موارد خاص که دانشجو عذر موجه داشته باشد، به شرط دارا بودن سنوات تحصیلی، پس از تأیید استاد راهنما، گروه آموزشی، شورای دانشکده و موافقت شورای آموزشی دانشگاه، می تواند از حداکثر دو نیمسال مرخصی تحصیلی یا حذف نیمسال با احتساب در سنوات استفاده کند. در این موارد، درخواست مرخصی باید پیش از آغاز

ثبت نام به آموزش دانشکده ی مربوط ارائه شود. در صورتی که دانشجوی سنوات تحصیلی نداشته باشد نیز شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه مجاز به بررسی خاص بودن وضعیت دانشجو و تصمیم گیری در این باره است.

۱۴-۳-۳- درخواست مرخصی تحصیلی در نخستین نیمسال ورود مجاز نیست.

۱۴-۳-۴- دانشجویی که برای استفاده از فرصت مطالعاتی به خارج از کشور سفر کرده و قادر به انتخاب واحد و ارائه ی گزارش پیشرفت کار رساله در نیمسال مورد نظر نیست، با تکمیل فرم مربوط متعهد می شود که پس از بازگشت و به پایان رساندن دوره ی قانونی، حداکثر ظرف یک هفته به آموزش مراجعه و انتخاب واحد کند. معاونت آموزشی دانشکده باید عدم بازگشت به موقع دانشجو از فرصت مطالعاتی را به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه اعلام نماید.

۱۴-۴- نقل و انتقال و تغییر رشته در دوره ی دکترا ممنوع است.

۱۴-۵- دانشجو پس از گذراندن ارزیابی جامع و در صورت موافقت استاد راهنمای اول، تکمیل فرم های مربوط، دارا بودن شرایط وزارت و شرایط اختصاصی دانشگاه می تواند در اولویت استفاده از فرصت مطالعاتی قرار گیرد. استفاده از فرصت مطالعاتی تابع «شیوه نامه ی اجرایی فرصت تحقیقاتی کوتاه مدت در داخل و خارج از کشور» سازمان امور دانشجویان وزارت و مصوبات دانشگاه است.

تبصره ۲: در زمان درخواست دانشجو برای استفاده از فرصت مطالعاتی نباید بیش از سه سال از سنوات تحصیلی وی گذشته باشد.

۱۴-۶- چاپ یا نشر الکترونیکی رساله های دکترا بلامانع است؛ اما دانشجو باید کلیه ی قوانین و مقررات دانشگاه را در این زمینه رعایت نماید. در غیر این صورت، دانشگاه مختار خواهد بود از طریق مراجع ذی ربط نسبت به احقاق حقوق خود اقدام نماید.

۱۴-۷- تفسیر مواد آیین نامه دکتری بر عهده ی معاونت آموزشی وزارت و تفسیر شیوه نامه ی اجرایی آن بر عهده ی شورای آموزشی دانشگاه است. نظارت بر حسن اجرای آیین نامه و این شیوه نامه بر عهده ی مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه است.

۱۴-۸- چنانچه دانشجو در حین تدوین رساله اقدام به تخلف علمی (دستبرد ادبی، جعل، تقلب، رونوشت برداری) کند و این موضوع طبق شیوه نامه مصوب مؤسسه برای مؤسسه اثبات شود، محروم از تحصیل خواهد شد. تبصره: احراز و اثبات تخلف علمی دانشجو پس از اتمام رساله، منجر به ابطال مدرک تحصیلی وی خواهد شد.

این شیوه‌نامه‌ی اجرایی، بر اساس آیین‌نامه‌ی دوره‌ی دکترا ابلاغ‌شده به شماره ۲/۴۳۰۶۹ مورخ ۹۷/۳/۱ تنظیم شد و در جلسه شورای آموزشی مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۳ به تصویب رسید و برای دانشجویان دوره‌ی دکترای لازم‌الاجراست و از تاریخ اجرا، کلیه‌ی آیین‌نامه‌ها، بخش‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مغایر با این شیوه‌نامه لغو می‌گردد. اتخاذ تصمیم در خصوص سایر موارد پیش‌بینی‌نشده بر عهده‌ی شورای آموزشی است.